

Lapsenhuoltolain uudistus

Työryhmän keskeiset ehdotukset

Vahvistetaan lapsen oikeutta ilmaista näkemyksensä

- Lastenvalvojan tai tuomioistuimen olisi varmistettava riidattomissakin asioissa, että lapsi on saanut ilmaista näkemyksensä asiasta.
- Lastenvalvoja voisi ennen sopimuksen vahvistamista tarvittaessa keskustella lapsen kanssa lapsen mielipiteen selvittämiseksi.

Vahvistetaan lapsen oikeutta ilmaista näkemyksensä

- Riitaisissa asioissa lapsen mielipiteen jatkossakin yleensä selvittäisi olosuhdeselvitystä tekevä sosiaalityöntekijä.
- Mahdollisuutta kuulla 12 vuotta täyttäneitä lasta henkilökohtaisesti tuomioistuimessa laajennettaisiin nykyisestä.
- Kuuleminen tulisi järjestää mahdollisimman lapsiystävällisesti. Tarvittaessa tuomari voisi käyttää kuulemisessa apuna asiantuntija-avustajaa.

Vuoroasuminen viralliseksi vaihtoehdoksi

- Eroperheiden asumisjärjestelyjen osalta lakiin kirjattaisiin yhdeksi vaihtoehdoksi se, että lapsi asuu vuorotellen kummankin vanhempansa luona.
- Vanhemmat voisivat sopia vuoroasumisesta tai tuomioistuin voisi päättää siitä.
- Vuoroasumista koskeva sopimus tai päätös olisi täytäntöönpanokelpoinen vastaavasti kuin tapaamisoikeutta koskeva päätös.

Vuoroasuminen viralliseksi vaihtoehdoksi

- Lapsella voi kotikuntalain mukaan olla vain yksi virallinen asuinpaikka. Siksi vuoroasumista vahvistettaessa olisi ratkaistava, kumpi koti ilmoitetaan maistraatille lapsen viralliseksi asuinpaikaksi.

Tehostetaan tapaamisoikeuden toteutumista

- Uudet säännökset lapsen kummankin vanhemman velvollisuudesta:
- myötävaikuttaa osaltaan tapaamisoikeuden toteutumiseen
- välttää kasvatustehtävässään kaikkea, mikä on omiaan aiheuttamaan haittaa lapsen ja toisen vanhemman väliselle suhteelle
- ilmoittaa etukäteen muutostaan toiselle vanhemmalle, jos muutto voi vaikuttaa tapaamisoikeuden toteutumiseen.

Tehostetaan tapaamisoikeuden toteutumista

- Tuomioistuin voisi jo tapaamisoikeutta koskevassa päätöksessä asettaa uhkasakon varmistamaan tapaamisoikeuden toteutumista.
- Uhkasakko voitaisiin asettaa, jos on aihetta epäillä, että lapsen kanssa asuva vanhempi ei muuten noudattaisi päätöstä.

Edistetään lapsen oikeutta ylläpitää muita hänelle tärkeitä ihmissuhteita

- Huollon tavoitteita koskeviin säännöksiin lisättäisiin velvollisuus vaalia lapselle tärkeitä ihmissuhteita.
- Lisäksi lapselle voitaisiin jatkossa vahvistaa oikeus tavata hänelle erityisen läheistä henkilöä, jonka kanssa hänellä on lapsen ja vanhemman väliseen suhteeseen verrattava vakiintunut suhde.

Edistetään lapsen oikeutta ylläpitää muita hänelle tärkeitä ihmissuhteita

- Vanhemmat ja lapselle erityisen läheinen henkilö voisivat sopia tapaamisoikeudesta tai se voitaisiin vahvistaa tuomioistuimen päätöksellä.
- Sopimus tai päätös olisi täytäntöönpanokelpoinen vastaavasti kuin lapsen ja vanhemman välistä tapaamisoikeutta koskeva päätös.

Kehitetään menettelyjä nopeammiksi ja tarkoituksenmukaisemmiksi

- Jos lapsen isä on tunnustanut isyytensä odotusaikana neuvolassa, hänestä tulisi automaattisesti lapsen yhteishuoltaja, kun isyys vahvistetaan. Erillistä huoltosopimusta ei siis enää tarvittaisi.
- Lapsen huoltoa, asumista ja tapaamisoikeutta koskevat järjestelyt voitaisiin nykyistä monipuolisemmin toteuttaa sosiaalilautakunnan vahvistamalla sopimuksella.

Kehitetään menettelyjä nopeammiksi ja tarkoituksenmukaisemmiksi

- Tuomioistuimelle säädettäisiin velvollisuus käsitellä lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevat asiat joutuisasti.
- Käräjäoikeuden tulisi järjestää ensimmäinen istunto ilman aiheetonta viivytystä, tietyissä tilanteissa kuuden viikon määräajassa.
- Kun tuomioistuin pyytää sosiaalilautakunnalta olosuhdeselvitystä, sen tulisi asettaa määräaika ja yksilöidä selvittävät kysymykset.